

El factor generacional

Toni Aira

En l'àmplia perspectiva del pensament de John Stuart Mill, les anàlisis purament econòmiques que subratllen el creixement de la producció o de l'eficiència donen lloc a d'altres de noves i més completes, que destaquen la qualitat de vida i el ple desenvolupament de l'individu en societat com a suma de diversos factors.

Artur Mas i la nova generació de dirigents que ha substituït Jordi Pujol en el lideratge del nacionalisme català deixen enrere una certa ambigüïtat calculada i es decanten més clarament cap a una concepció liberal de la política, com la de Mill. A l'hora de plantejar-se nous horitzons per a la societat catalana, l'economia i el ple desenvolupament de l'individu inspiren les línies mestres de les seves propostes. El projecte d'Estatut de CiU n'és un bon exemple.

El catalanisme, al llarg de la seva història, i de forma regular, s'ha marcat horitzons, metes de futur per a Catalunya i fites que, a més de mirar de fer avançar el país en l'assoliment de quotes d'autogovern més altes, consolidessin la raó de ser dels diferents pro-

jectes que han format part d'aquest espai polític. Perquè la política és acció però també reflexió, han estat diverses les fórmules que s'han proposat com a expressions d'una voluntat de transcendir el present amb expectatives de supervivència i amb voluntat de captar el vot de les diferents generacions.

En la història recent de Catalunya, ja Jordi Pujol va marcar un horitzó clar en la conferència "El moment actual", que va pronunciar a ESADE, el 21 de gener de 1975. Amb una frase com a síntesi —"Ara és l'hora de fer política"— una generació de catalans va trobar en la proposta de Pujol un projecte que faria de fil conductor en el trànsit del franquisme a la recuperació de la democràcia i la reconstrucció nacional. Amb Pujol, el nacionalisme de Convergència i Unió va esdevenir hegemònic i, així, durant anys, va marcar la pauta dins d'aquest espai polític.

Quan a mitjan anys noranta CDC va obrir pas al "relleu generacional", va arribar l'hora de plantejar nous reptes i nous horitzons. Així, el llavors secretari general, Pere Esteve, va elaborar la proposta "Per un nou horitzó per a Catalunya". Més endavant, Esteve, quan ja no formava part de la cúpula del partit, conscient com era de la importància de marcar línies estratègiques, més que tàctiques, per donar continuïtat a un projecte polític, també va escriure un llibre amb la voluntat de marcar horitzons: *Estratègia per a Catalunya* (2001).

La generació de Pere Esteve i de Felip Puig, que havia pres el relleu de polítics com Miquel Roca, Macià Alavedra i Josep Maria Cullerell, va passar

el testimoni a una nova fornada de dirigents nacionalistes el novembre del 2000, quan Artur Mas va assumir la secretaria general de Convergència. I el 20 de gener de 2002, quan Mas va ser presentat com a candidat de CiU a la presidència de la Generalitat, després del relleu del cap de cartell, va arribar el moment de formular una proposta programàtica també renovada. Nova generació, nou candidat, nous horitzons.

Davant de les crítiques que l'acusaven de ser un candidat "mediàtic" sense projecte, Mas va donar un cop d'efecte en anunciar la voluntat d'elaborar un nou Estatut, en la conferència "Catalunya sense límits: els nous horitzons del nostre projecte polític", que va pronunciar el 21 d'octubre de 2002 al Palau de Congressos de Catalunya, a un any de les eleccions al Parlament. El factor generacional de la proposta era inqüestionable. Tot defensant la política de Jordi Pujol, la nova direcció nacionalista no apostava per una reforma, sinó per una reformulació del marc polític català. El nou Estatut seria el projecte "a vint-i-cinc, trenta, quaranta" anys vista, que marcaria l'horitzó polític de Catalunya. Un salt qualitatiu evident.

Un cop el pacte tripartit va fer Pasqual Maragall president de la Generalitat, el projecte d'elaboració d'un nou Estatut va esdevenir el projecte emblemàtic del primer govern després de Pujol. El passat 19 d'abril, en plena negociació entre partits per elaborar un projecte d'Estatut, Mas va pronunciar la conferència "Estatut: l'horitzó i l'experiència. De l'Estatut de 1979

al de 2005", que marcava les línies bàsiques de la proposta nacionalista i els seus punts irrenunciabls.

A més d'apuntar les expectatives, els reptes i les possibilitats que segons Mas s'obren amb el nou Estatut, en aquesta conferència reivindicà el seu paper com a "pare" del projecte. El líder de CiU el considera com un canvi d'estratègia, de ritme i de *tempo* de la política de la seva generació respecte de la del "peix al

cove" de Pujol, que aprofitava les diferents conjuntures dels governs de Madrid per anar aprofundint en l'autogovern català. Més enllà del regat curt i de la tàctica reactiva, el nou lideratge de CiU vol marcar nous horitzons, nous reptes i noves solucions, potser amb un avantatge: per primera vegada des de la recuperació de la democràcia ho va fa des de l'oposició, sense el pes de la responsabilitat de govern.